

NÆRBULLETIN & MILJØ

Barents- overvåkning kokte bort

side 3

Danmark mot EF om ozon

side 4

NSB taper mest

side 7

Mer skogsvei- subsidier

side 7

Genteknologi ingen løsning

side 8

Store begrensninger på leting

Utvalget som har utredet konsekvensene av letevirksomhet i Skagerrak og på midtnorsk sokkel, fraråder i realiteten åpning av de fleste feltene. Konfliktene med fiskeressurser, fugleliv og fritidsbruk er for store.

GUNNAR BOLSTAD

Av de sju områdene som er utredet i Skagerrak er bare ett anbefalt åpnet uten begrensninger. I Midt-Norge er 13 områder utredet. To er allerede åpnet. Av de øvrige 11 er det anbefalt så store begrensninger i 7 av dem at disse i praksis ikke kan åpnes.

Både i Midt-Norge og i Skagerrak er det riktignok bare ett område som konsekvensutredningen definitivt utelukker som leteområde. De fleste områdene er imidlertid underlagt så store tidsbegrensninger at leting, og i alle fall drift, i praksis er utelukket. Tidsbegrensningene legges vesentlig av hensyn til fisk, sjøfugl og sjøpattedyr. Fiskeri og friluftsliv er også tatt hensyn til.

– Konsekvensutredningene gir et godt faglig grunnlag å arbeide videre på, sier fagsjef Fredrik Theisen i Naturvernforbundet. Han varsler imidlertid at Naturvernforbundet også vil legge vekt på de regionale og globale miljøkonsekvensene av Norges petroleumsutvinning og at åpning av nye letefelter ikke vil bli noen lettkjøpt affære for myndighetene.

Skagerrak

Konsekvensutredningen for letevirksomhet i Skagerrak gir et utvetydig bilde av at boring i området kan få dramatiske

miljøkonsekvenser. På den annen side er det lite som tyder på at oljeselskapene finner det bryet verdt å lete i Skagerrak.

Utenfor Midt-Norge er situasjonen noe annerledes. For det første er geologien mer interessant sett fra petroleums-selskapenes side. Dessuten er flere felter i områdene rundt, og delvis også på midtnorsk sokkel, allerede åpnet. Mens konfliktene i Skagerrak vinkles mye mot fritidsinteresser, er det viktige naturressurser som i større grad vektlegges i midtnorsk sektor.

Skagerrak er allerede et sterkt belastet havområde og sjøfuglbestandene er meget utsatte. Ifølge konsekvensutredningen vil det ta svært kort tid før olje fra et eventuelt utslipp driver i land. På basis av simulerte oljeutslipp er det statistisk beregnet at uansett utslippsposisjon og sesong er minste drivtid til land mindre enn 48 timer og sannsynligheten for stranding over 80 prosent. Olje fra utslipp kan berøre området fra sven-skegrensen til Hordaland, samt svenske og danske farvann.

Begge konsekvensutredningene legger stor vekt på de store utslippene av kjemikalier fra plattformene. I 1991 ble det sluppet ut 170.000 tonn tilsetningsstoffer fra oljevirk-somheten til havs. Utredningene anbefaler grenseverdier

og nye utredninger om stoffenes sammensetning og giftighet. Utredningene belyser også oljevirk-somhetens betydning i forhold til regionale og globale luftforurensningsproblemer.

Betyr lite

Oljevirk-somhet i Skagerrak vil bare ha helt marginal betydning for næringslivet på Sørlandet, går det fram av utredningen. Alle operasjoner kan foregå fra eksisterende baser og kontorer på Nord-Jæren. Dersom det likevel skulle bli aktuelt å etablere forsynings- oljevern- og helikopterbase på Sørlandet, vil det maksimalt kunne gi 40 arbeidsplasser, sannsynligvis langt mindre. Også i Midt-Norge regner man med at selsettingseffekten vil være begrenset.

Konsekvensutredningen for Skagerrak gir klart uttrykk for at det er bare et lite område, i det såkalte Farsundsbassenget lengst mot sør-vest i Skagerrak, at det er noen mulighet til å finne hydrokarboner. Men det er også her utvalget ikke har lagt noen begrensninger. Underhånden medgis det fra NOE at man har liten tro på at resten av Skagerrak vil ha særlig mye å by på. I oljeselskapene er oppfatningene delte, men det er åpenbart at interessen for midtnorsk sokkel er betydelig større enn for Skagerrak.

Norges Naturvernforbund
Postboks 2113 Grünerløkka Telefon: 22 71 55 20
0505 Oslo 5 Telefax: 22 71 56 40
Bankgiro: 1720.05.00717 Annonser: 22 71 92 20
Postgiro: 5 09 46 02 Produksjon:
Ansv. red.: Gunnar Bolstad Oslo Grafiske as, Oslo

Laber lyrikk

Årets «grønne bok» fra regjeringen er, som seg bør og bør med så mange artistiske statsråder, proppfull av lyriske sitater. Her finnes både Ibsen, Hans Heyerdahl og Rudolf Nilsen. Men det spørs om ikke regjeringens poesirådgivere burde se til annet hold for å finne mer adekvate verselinjer for å beskrive statsbudsjettets bærekraft.

Hos min sønn og hans barnehagekolleger raser det eksempelvis en entusiastisk interesse for poesi. Med fireåringens storslagne form for humor resiterer han følgende godbit:

*Takk for maten, den var go',
om en time eller to
ligger den i do.*

Bare de aller mest infantile blant oss ville finne på å reflektere over hvilke poetiske muligheter det i denne sammenheng ligger i statsministerens fornavn. Men det er umulig å overse den litterære parallell til virkelighetens verden når det gjelder regjeringens ubegrensede appetitt på ikke-fornybare naturressurser og den overfladiske holdningen til konsekvensene av egne prioriteringer.

Investeringene i oljesektoren ligger eksempelvis 50 prosent høyere enn de gjorde i 1992, riktignok med en liten nedgang i forhold til inneværende år. Det samme gjelder veisektoren: en marginal nedgang i forhold til 1993, men fremdeles på et ekstremt høyt nivå. De nesten ti milliardene som regjeringen foreslår til veiformål, står i grell kontrast til reduksjonen i de sårt tiltrengte midlene til kalking av vassdrag. De sju millionene som regjeringen «sparer», vil koste dyrt senere – og utgjør bare nullkommasju promille av veisektorens budsjettstluk.

Verst har det gått utover NSB. «Alle» har vært enige om at jernbanen trenger nye investeringer for å møte konkurransen i årene som kommer. Det så bra ut etter behandlingen av jernbaneplanen i vår. Budsjettforslaget er imidlertid ikke noe annet enn en skandale og et klart løftebrudd. Nesten muntert i all sin elendighet blir det når nettopp jernbanesatsingen inngikk i Arbeiderpartiets krav til sine samarbeidspartnere for å realisere det såkalte «solidaritetsalternativet».

I regjeringens langtidsprogram var det Rolf Jacobsens «Annerledeslandet» som slo an tonen. I virkelighetens verden er Norge det landet som øker sine CO₂-utslipp mest og det eneste landet i Vesten som ikke bevilger midler til enøk. Regjeringens lyrikkfortolkning er sannelig banebrytende.

Gunnar Bolstad

Ikke nitrist

Redaktøren svinger i N&M Bulletin nr. 17 pennen mot det han kaller Lundteigen sin mørkemannsbodskap etter valsigeren: «tidleg opp og gjer ein skikkeleg jobb». Bolstad likar dårleg at folket skal få nitriste inntrykk av miljøsamfunnet. Han konkluderar nokså drøyt med at «mørkemenn får finne andre alliansar».

Bolstad har nok sjølv stått tidleg opp og fått arbeidet raskt unna då han skreiv leiaren. For tidleg, spør du meg – og for raskt. Redaktøren virkar ein smule morgongretten og manglar reelle motstandarar for dagen.

Lundteigen har min respekt, han er god som nokon andre i miljørørsla. Den tidlegare småbrukarhovdingen har sterke bidrag til debatten om framtidssamfunnet.

Og viktigast: uavhengig av person og trass rikeleg med lokale arealkonfliktar mellom landbruk og naturvern veks det fram ein særleg viktig miljøpolitisk allianse. Alternativrørsla på landsbygda har ein rad sams standpunkt med miljørørsla, kort samla i frasen «smått er godt».

Redaktøren røper diverre lite kjensle for *kulturen* til småbrukaren. Tidleg opp og seint i seng er enno nært knytt til utkommet. Dei biologiske rytmane på garden gir ikkje høve til å liggja lenge om morgonen om ein aldri så mykje vil. Flid og nøysemd er prakt-ord.

Bolstad avspeilar difor den urbane miljøvernar når han tilbyr folket sin versjon av det gode liv: «sitt meir på fortaus-

restaurant»!!

Ei latterleg oppmoding i debatt med bønder!

Distrikts-Norge har pina-død milevis til næraste nedlagde samvirkelag – og lukkelegvis eit hav å kryssa før dei når Aker Brygge med «Café le Swing» i utal kulørte variantar!!

Så til essensen: Miljøsamfunnet er ikkje nitrist.

Men: me lyg om me ikkje også seier at det vil krevja regntøy og buss-venting istadenfor Alta-oppvarma ego-tripp i nyVolvoen. Arbeid med komposten, svette på sykkel, ørlite omtanke i butikken. Oppbretta ermer. Utan å gløyme dei uhyre krevande økonomiske omleggingane som vert verre jo lenger me ventar.

Jamfør valdebatten i haust: me miljøvernarar har ikkje råd til å be folk som Lundteigen finna andre alliansar!! Ikkje er det nausynt heller. Utspill som dette tener berre til å gjera arbeidet rundtom i lokallaga vanskelegare enn det alt er.

Leiarplass kan også nyttast til å skriva orsakingar.

Pål Erdal, Voss.

NOTISER

Miljøtap i NAFTA. En føderal domstol i Washington har besluttet at det ikke er nødvendig med en miljøvurdering av frihandelsavtalen mellom USA, Canada og Mexico (NAFTA), slik som en lavere rettsinstans tidligere har har krevd. President Bill Clinton vant dermed en viktig seier

over tre miljøorganisasjoner som har bragt denne saken inn for retten. En motsatt kjennelse ville tvunget Clinton-administrasjonen inn i en langvarig prosess for å få firhandelsavtalen godkjent. Men kjennelsen i Washington antas å bli anket til høyesterett, ifølge AFP.

Miljøovervåkning kokte bort

Da Stortinget åpnet Barentshavet Syd for oljeboring i 1989, ble det bestemt at det skulle settes igang et miljøovervåkningsprogram for området. Fire år etter er dette programmet fortsatt i det blå.

RAGNHILD SVED

– Det er pinlig for miljøforvaltningen at en så viktig sak har fått flyte i fire år. Særlig ettersom det stadig understrekes hvor viktig Barentshavet er, sier Rasmus Hansson, ansvarlig for miljøforvaltningen ved Norsk Polarinstitutt.

Han var med i en gruppe som skulle planlegge overvåkningsprogrammet, et arbeid som gikk i stå for et år siden.

– Da arbeidet startet, hadde Miljøverndepartementet ambisjoner om en generell overvåkning av økosystemet i Barentshavet. Siden har vi fått en økt erkjennelse av at dette havområdet er utsatt for belastninger. Og de kan bli mye større dersom det blir oljeutvinning på russisk side, hvis man finner olje på norsk side og dersom trafikken gjennom den nordlige sjøruta øker. Det

er på høy tid at vi får en samlet oversikt over miljøsituasjonen i Barentshavet, sier Hansson.

I stortingsmeldingen om åpning av Barentshavet Syd, vises det til at flere faginstanser ønsket overvåkning av miljøet. Olje- og energidepartementet (OED) var positiv til dette, og ga Fiskeridepartementet og Miljøverndepartementet ansvaret, i samarbeid med OED. OED mente at overvåkningsprogrammet burde ta utgangspunkt i forvaltningen av ressursene totalt sett, og fikk tilslutning til det.

I 1992 startet et internasjonalt program for forurensningsovervåkning i Arktis (AMAP), og ifølge MD er dette forklaringen på at programmet ikke har kommet i gang. Man ville første se opplegget for AMAP, for å unngå overlapping.

MD ga i 1992 Statens forurensningstilsyn (SFT) ansva-

ret for å utforme overvåkningsprogrammet, i samråd med Direktoratet for naturforvaltning og fiskerimyndighetene. Men ingen i SFT kan gjøre rede for hvor denne saken står nå. Etter det N&M Bulletin kjenner til, ble det siste møtet om overvåkningsprogrammet holdt for et år siden.

– Det som virker mest naturlig nå, er å se overvåkningsprogrammet i sammenheng med Barentsregionen og arbeidet i Den norsk-russiske miljøkommisjonen. I forrige uke hadde den såkalte havmiljøgruppen under kommisjonen sitt første møte. Denne gruppen skal se alle miljøpåvirkninger i Barentshavet og hele økosystemet i sammenheng. Det kan være naturlig å jobbe videre med overvåkningsprogrammet innenfor rammen av denne gruppen, sier Rasmus Hansson.

Svensk urskogstømmer til Norge?

Etter press fra svenske miljøaktivister, har alle de store tømmeroppkjøperne i Nord-Sverige sagt nei til å ta imot virke fra den verneverdige urskogen i Njakafjäll i Västerbotten. Svenske miljøvernere tror at tømmeret nå vil bli rsøkt solgt i Norge.

RAGNHILD SVED

Njakafjällsområdet omfatter mer enn 20 kvadratkilometer nesten urørt urskog med mange sjeldne og truede arter. Svenske miljøvernmyndigheter ga i 1988 området nest høyeste verneverdi, men nye og grundigere undersøkelser har vist at det bør plasseres i høyeste klasse.

Taiga Rescue Network, et internasjonalt nettverk for bevaring av skogene i nord, har utpekt Njakafjäll som et av tolv spesielt truede områder i det nordlige barskogbeltet.

I begynnelsen av oktober startet grunneieren hogst i området. Fjällnära Urskogars

Räddningsaktion (FURA) spurte da tømmeroppkjøperne om de ville ta imot virket fra Njakafjäll. De fem store selskapene i Nord-Sverige svarte nei.

FURA gikk deretter til aksjon og stemplet URSKOG i enden av tømmerstokkene fra Njakafjäll, som «forbrukerveiledning».

– Grunneieren, Vilhelmina övre sockenallmänning, har selv gått ut i pressen med at de skulle starte hogst, og stått hardt på at de har de nødvendige tillatelser. Allmenningen må da være beredt til å stå for at det er tømmer fra urskog de leverer. Vi har bare hjulpet dem med å forbrukermerke

tømmeret, sier Olof Johansson, leder i FURA.

Naturskyddsföreningens leder, Ulf von Sydow, sier hogsten i Njakafjäll viser at Sverige mangler en naturvernpolitikk som fungerer.

– En lovgivning som stiller naturvernkrav til jord- og skogbruket finnes knapt, og det som satses på reservater er så lite at det ikke er mulig å stoppe en biologisk utarming, sier von Sydow.

Han sier Naturskyddsföreningen har stor forståelse for at grunneieren i Njakafjäll ikke har råd til å avstå fra hogst, men mener det er en skandale at det ikke finnes penger til å gi dem erstatning.

Utsatt ved «trykkfeil»

En «trykkfeil» vekker politisk strid i Borre kommune i Vestfold. Med et pennestrøk har rådmannen utsatt installeringen av et kloakkrenseanlegg med et år, eller mer korrekt: 364 dager.

GUNNAR BOLSTAD

Borre er, som mange andre kommuner rundt fjord og kyst i Sør-Norge, pålagt å bygge renseanlegg for sine kloakkutslipp i henhold til Nordsjøavtalen. Kommunestyret har selv gjort vedtak om at dette renseanlegget skal være på plass innen 1. januar 1995, slik Fylkesmannen har gitt pålegg om.

I en korreksjonsliste til budsjettframlegget for 1994 lister imidlertid rådmannen opp en rekke trykkfeil som må rettes. Og blant dem er datoen for renseanleggets ferdigstillelse: «(...) datoen 01.01.95 endres til 31.12.95 som frist for å fullføre anlegget», heter det.

Et enstemmig miljøutvalg i Borre har imidlertid anbefalt at kommunen holder fast ved den opprinnelige og mest offensive fristen. Og rådmannens trykkfeiloperasjon har vakt reaksjoner.

– Det finnes ikke politisk ryggdekning for å utsette kloakkrenseprosjektene, sier SV'eren Torgeir Lorentzen til avisen Gjengangeren. Han mener at utsettelsen minner om manipulasjon.

Plan- og budsjettetsjef Kjell Erik Lunde mener på sin side at rådmannens handlemåte er i tråd med kommunestyrets tidligere budsjettering. I tillegg viser han til «signalen» fra Fylkesmannens miljøvernavdeling om at kommunen kan få lov til å benytte hele 1995 til å ferdigstille anlegget.

Og hos Fylkesmannen i Vestfold er de ikke mindre kryptiske: – Vi har ikke offisielt drøftet dette, men det har vel antakelig vært sagt, sier saksbehandler Berit Løkken.

Essensielt

Miljøverndepartementet har nå laget en oversikt over hvor store mengder ozonnedbrytende stoffer som trengs til såkalt essensiell bruk i framtiden. Behovet er størst i kuldebransjen.

I Montreal-protokollen, som regulerer bruken av de ozonnedbrytende stoffene, er det unntak for såkalt essensiell bruk. I et brev til FNs miljøprogram (UNEP), har Miljøverndepartementet listet opp essensiell bruk av KFK og tetraklorin.

KFK 113 brukes i Norge til vann- og oljeanalyser og i forbindelse med klinisk kjemi. Norge må importere seks tonn KFK 113 årlig til disse formålene etter at det internasjonale forbudet trer i kraft, det vil si etter 1. januar 1996.

Andre typer KFK-gasser brukes til etterfylling i eksisterende kuldeanlegg. Behovet er 200 til 250 tonn i året, men dette vil i framtiden dekkes av brukt KFK. Miljøverndepartementet regner med at etterfylling av KFK i kuldeanleggene gradvis vil bli redusert til null innen år 2000.

Norge må også fortsette med å importere tetraklorin etter at det generelle forbudet er innført i 1996. Essensiell bruk er analyser og justering av måleinstrumenter, samt som oppløsningsmiddel i spektroskopiske analyser. Årlig bruk til disse formålene er 50 tonn. Bruken vil imidlertid raskt bli faset ut når alternativer er tilgjengelige.

 LEIKNES
RÅDGIVENDE INGENIØRER I BYGGTEKNIKK
MILJØ

A/S DENOFA OG LILLEBORG

Ozonstrid mellom Danmark og EF

Det er nå åpen konflikt mellom Danmark og EF-kommisæren for det indre marked om stoffer som bryter ned ozonlaget. EF-kommisæren og den danske miljøministeren truer begge med EF-domstolen for å få gjennomslag for sitt syn.

JON KNUT BERG

Danmark ønsker å stanse bruken av HKFK innen år 2002 og metylbromid innen 1998. Metylbromid brukes som desinfeksjonsmiddel i blant annet fruktlagre, mens HKFK brukes som erstatning for KFK i blant annet kuldeanlegg. EFs forslag er forbud mot HKFK innen år 2014, mens det ennå ikke er noe mål for metylbromid.

EF-kommisæren for det indre marked, Martin Bangemann, har i et brev til Danmarks miljøminister Svend Auken uttrykt sin utilfredshet med at Danmark går lenger enn EF i denne saken. I brevet truer Bangemann med EF-domstolen hvis Danmark ikke snur. EF-kommisæren mener at det danske vedtaket strider med den frie flyten av varer.

Men Svend Auken skyter skarpt tilbake. Han truer med å trekke EF-kommisjonen inn for EF-domstolen.

– Dette er en vanvittig irriterende innblanding fra Bangemanns side. Det er en regulær kamp mellom miljø og økonomiske interesser. Kommisær Bangemann forsøker å opphøye seg selv som en slags overdomstol i miljøspørsmål i det indre markedet. Det har han overhodet ingen forutsetninger for å være, sier han til avisen Information.

EFs miljøkommisær, grekeren Ioanis Paleokrassas, har gitt Auken støtte i denne saken. Paleokrassas sa under et miljøministermøte i EF 5. oktober at reglene om de ozonnedbrytende stoffer skal være minimumsregler. Dermed er det tillatt for det enkelte land å gå lenger enn de øvrige.

Norges mål om utfasing av HKFK er faktisk enda dårligere enn EFs mål. Norge følger Montreal-protokollens bestemmelse om utfasing innen 2020. Vi har heller ingen mål om utfasing av metylbromid.

Rekordstort hull

Nye meldinger om ozonhullet over Antarktis viser at det er all grunn til å rappe seg med å bli kvitt de ozonnedbrytende stoffene. Forskere fra British Antarctic Survey (BAS) sier at hullet i ozonlaget over Antarktis nå er det største som noengang er målt. Det er gjort målinger siden 1957. To tredjedeler av ozonlaget er brutt ned i dette området.

– Jeg er redd for at det bli verre, og vi er ikke sikre på hva vi kommer til å se over den nordlige halvkule neste år, sier Jonathan Shanklin i BAS til Reuter. Han sier videre at konsentrasjonen av KFK-gassene i atmosfæren vil øke fram til år 2000, slik at svekkelsen av ozonlaget vil bli stadig større inntil da.

Satelitt-data fra NASA viser også at hullet i ozonlaget to dager i september bredte seg over Falklands-øyene, noen byer i Argentina og landsbyer i Chile.

Britene saboterer klimatiltak

Storbritannia har satt seg helt på bakbeina i spørsmålet om felles tiltak i EF mot drivhuseffekten. Landet er i ferd med å sabotere både planen om felles undertegnelse av FNs klimakonvensjon og innføring av en felles energiavgift i EF.

JON KNUT BERG

Under miljøministermøtet i EF i Luxemburg nylig, prøvde EFs miljøkommisær Ioannis Paleokrassas å få til enighet i EF om innføring av en felles CO₂-avgift. Det lyktes ham å få elleve av landene med på forslaget, men Storbritannia strittet altså imot.

Seks EF-land går ubetinget inn for CO₂-avgiften. Det er Danmark, Tyskland, Nederland, Belgia, Italia og Luxemburg. De har i tillegg gjort undertegnelse av klimakonven-

sjonen avhengig av at det innføres en slik avgift. Uten avgift, vil ikke undertegnelsen være troverdig, mener de. De øvrige fem landene skal få delvis unntak fra CO₂-avgiften inntil de er blitt økonomisk sterkere.

Den foreslåtte CO₂-avgiften vil være på ti dollar per oljefat. EF-kommisjonens president, Jacques Delors, har foreslått at inntektene fra avgiften skal gå til å dekke bedriftenes utgifter til sosial sikkerhet. Dermed vil CO₂-avgiften i neste instans føre til økt sysselsetting, håper Delors.

Avgiftsøkninger i EF er avhengig av at alle landene stemmer for. Men Storbritannia virker urokkelig. Miljøminister Tim Yeo viser til at landet nylig har innført moms på fossile brensler, og at ytterligere avgiftsøkning er uaktuelt.

Men likevel kan det være mulig å få gjennom EF-avgiften. Et forslag under miljøministermøtet i EF var at Storbritannia stemmer for CO₂-avgiften, men at landet får rett til å velge den bort i neste omgang, skriver Reuter.

Frankrike sprenger neste?

Frankrike kan bli det neste landet som tester en atombombe, mener eksperter. Et fransk, militært utvalg la forrige uke fram en rapport som anbefalte president Mitterand å ha nye prøvesprengninger. Også England vil ha flere tester.

OLE P. PEDERSEN

Kinas atomprøvesprengning i slutten av oktober var landets første på over et år, og den 39. kinesiske prøvesprengningen. Mange krefter i Frankrike ønsker å gjenoppta sprengningene.

– Frankrike er hovedfaren. Landet ønsker å utvikle Hades-reaktorene, og president Mitterand har bare støtte fra statsministeren i sitt veto mot nye sprengninger, sier Bas Bruyne i den amerikanske organisasjonen International Commission to Investigate Health and Environment.

Opposisjonsleder Jacques Chirac gikk i forrige uke inn for å gjennomføre mellom 10 og 20 nye prøvesprengninger. Frankrike arbeider for å bruke

computerteknologi i testfasen, men må gjennomføre flere atomtester før et elektronisk system kan være brukbart.

England vil ha nye prøver

President Clintons administrasjon er delt i synet på nye prøvesprengninger. – Det nasjonale sikkerhetsrådet og forsvarsdepartementet ønsker begge å gjenoppta prøvene, sier Bruyne. – USA vil nok ikke gå så langt, men Clinton hadde utvilsomt behov for å tilfredsstille sine atommotstandere i kjølvannet av Kinas test.

– England ønsker at USA skal oppheve prøvestansen, sier Peter Roche i Greenpeace Storbritannia. – Utenriksminister Hird har bedt om et «ko-

ordinert svar» på Kinas handling. Og det er ingen hemmelighet at England lobbet USA kraftig for å få Clinton til å la være å utvide prøvestansen, sier Roche, som ikke tror USA følger Englands ønske.

Utenriksdepartementet (UD) kalte Kinas ambassadør i Oslo inn på teppet etter prøvesprengningen. – Det er fare for at andre land kan bryte ut av prøvestansavtalen, sier pressetalsmann Ingvar Havnem i UD. – For Norge vil det være spesielt bekymringsfullt om Russland gjenopptar prøvene ved Novaja Zemlja.

– Det er reell fare for nye atomprøvesprengninger, sier Ole Kopreitan i Nei til Atomvåpen. Han er enig i at Frankrike er landet som er nærmest ny test.

EF stanset kraftverk

Et EF-direktiv forhindret byggingen av et kullkraftverk i Danmark, fordi det manglet en utredning om miljøkonsekvensene.

Et EF-direktiv pålegger medlemslandene å utarbeide en miljøkonsekvensanalyse ved større anleggsarbeider. I et tillegg til regionplan som Nordjylland Amdsråd vedtok i vår, manglet det en slik analyse for en planlagt bygging av EL-SAMs utbygging av Vendsysselverket ved Limfjorden.

Det var Naturklagenemnden i Danmark som underkjente amtsvedtaket. Og det kunne nemnden gjøre med EF-direktivet i ryggen. Nemnden viste til at alternativer til kullkraftverket ikke er tilstrekkelig undersøkt, og at miljøkonsekvensene for Limfjorden ikke er belyst godt nok.

Dermed må amtet starte fra igjen med planleggingen. Og det kan ta flere år før en ny plan er på bordet.

Lavere bilavgift?

Regjeringen vurderer nå å gi avgiftslette for biler med lave utslipp av giftige stoffer. Et forslag om dette kan komme inn som en del av den kommende planen for reduksjon av utslipp av de helse- og miljøfarlige nitrogenoksidene (NO_x).

JON KNUT BERG

Regjeringen arbeider med en generell handlingsplan mot NO_x-utslipp. Planen vil legges fram om kort tid. Samferdselsdepartementet erkjenner nå at NO_x-planen vil få «betydelig innflytelse på sektoren». Ifølge det nye statsbudsjettet, vil avgasskrav og forskjellige avgifter på biler med ulik miljøbelastning være de viktigste tiltakene. Departementet mener at avgasskravene vil føre til radikal nedgang i utslippene av NO_x, kullos (CO) og hydrokarboner (HC) fram til år 2000.

Men avgasskrav er kanskje ikke nok. I tillegg vurderer altså regjeringen å differensiere

ere kjøretøyavgiftene etter miljøklasser.

Fungerende underdirektør Eli Marie Åsen i Miljøverndepartementet sier til N&M Bulletin at de nye avgiftssatsene eventuelt vil fastsettes ut fra hvor mye bilene slipper ut av blant annet NO_x, HC og partikler. Det er aktuelt å bruke noe som ligner det svenske miljøklassesystemet. Nye avgiftssatser på kjøretøy kan komme inn på neste statsbudsjett.

Regjeringen legger stor vekt på saken og har satt ned en egen arbeidsgruppe om emnet med Miljøverndepartementet og Samferdselsdepartementet, og Finansdepartementet som leder.

NORSKE POTETINDUSTRIER
POSTBOKS 110 - 2801 GJØVIK TELEFON (061) 74 550
TELEFAX (061) 79 865

Stolt-Nielsens Rederi A/S
Haugesund, Norway

NOE CO₂-økning

Regjeringen planlegger å øke CO₂-utslippene fra Nordsjøen med 30 prosent fram til år 2000, går det fram av Nærings- og energidepartementets budsjettforslag for 1994. Samtidig ønsker departementet å bidra til en «miljø- og ressursvennlig forvaltning av petroleumsressursene».

GUNNAR BOLSTAD

De høye oljeinvesteringene er fortsatt det mest iøyenfallende trekk ved Nærings- og energidepartementets (NOE) budsjett, akkurat som i fjor. Forøvrig er det verdt å merke seg at bevilgningene til energioptimalisering på neste års budsjett reduseres til null.

Heller ikke i dette budsjettframlegget kommer det noen signaler om at regjeringen ser en tidsfrist for hvor lenge Norge skal drive sin atomreaktor i Halden. Tvert i mot gir regjeringen uttrykk for at Halden-prosjektet er et viktig element for norsk industri og forskning.

Statens investeringer i oljesektoren neste år ligger nesten like høyt som i inneværende år. Fra 1992 til 1993 økte statens investeringer gjennom SDØE med nesten 50 prosent. Dette investeringsnivået opprettholdes med bare en liten reduksjon.

Som en følge av det videreførte investeringsnivået i Nordsjøen, antar NOE at CO₂-utslippene fra petroleumsvirksomheten vil øke med 30 prosent fra 1993 til år 2000. Utslippene av olje fra produsert vann vil også øke betydelig som følge av generelt større vannproduksjon i oljeutvinningen.

NOE varsler en egen stortingsmelding om petroleumsvirksomheten første halvår 1994.

MD: Mindre til det meste

Mindre penger til kalking av sure vassdrag, opprydding av forurenset grunn og skipsvrak, miljøforskning, kloakkrensing og internasjonalt miljø samarbeid. Det blir konsekvensene av kuttet på Miljøverndepartementets (MD) budsjett.

RAGNHILD SVED

MD får ifølge budsjettforslaget 2,57 milliarder kroner neste år. Det er 130 millioner, eller 4,7 prosent, mindre enn i år. Kuttene rammer de fleste av departementets arbeidsfelter. Bare Statens kartverk har fått et ubetydelig kutt og har fortsatt 413 millioner til disposisjon.

Et av få lyspunkter på MDs budsjett er forslaget om en øremerket avgift på smøreolje – 1 krone per liter – som skal finansiere innsamling av spillolje. Dersom ordningen blir vellykket, vil slike opplegg bli vurdert også på andre miljøfelter. Dersom Stortinget godkjenner opplegget, vil MD foreslå å endre forurensningsloven slik at øremerkede avgifter kan vedtas av departementet.

Mindre til rensing

Støtten til bygging av kommunale kloakkrenseanlegg kuttet neste år. Da vil bare kommuner som omfattes av Nordsjø-avtalen, det vil si i

området fra svenskegrensa til Lindesnes, få tilskudd.

Det blir mindre penger til kalking neste år. Bevilgningen går ned fra 35 millioner kroner i fjor til 28 millioner. Naturvernforbundet har krevd 70 millioner i 1994 og 200 millioner innen 1996 for å begrense skadene av den sure nedbøren.

Støtten til internasjonale organisasjoner over MDs budsjett reduseres med tre millioner kroner. Det rammer i hovedsak FNs miljøfond, UNEP.

10 millioner er satt av på posten «Miljøtiltak i nordområdene». Disse pengene vil i hovedsak gå til å bygge opp det som kalles Senter for miljø og samarbeid i polarområdene og Barentsregionen. Sentret skal ligge i Tromsø.

Mindre til opprydding

Budsjettet til Statens forurensningstilsyn (SFT) er redusert med 1,8 prosent. Kuttet rammer opprydding av avfallsdeponier, forurenset grunn og skipsvrak. Ifølge SFTs egen handlingsplan skulle oppryd-

dingen vært ferdig innen år 2000.

– Dette er fortsatt vårt mål, men jeg kan vanskelig tro at vi klarer det, sier SFT-direktør Harald Rensvik.

Det er også usikkert om det blir penger til å tømme Blücher for olje, dersom det viser seg å være teknisk mulig. Fortsatt er det ikke beregnet hvor mye det eventuelt kan koste.

SFTs får også mindre penger til å støtte utviklingen i miljøteknologi i næringslivet. – Det bekymrer meg litt, fordi denne støtten har gitt gode resultater, sier Rensvik.

Han er også bekymret over kuttet i bevilgningene til miljøforskning på MDs budsjett. Kuttet rammer først og fremst Norsk institutt for vannforskning (NIVA) og Norsk institutt for luftforskning (NILU).

– De står for viktig basiskunnskap, og har slagkraft på den internasjonale arena. Det tar lang tid å bygge opp kompetanse, og det er dumt å bygge ned, sier han.

Liten effekt av miljøtiltak

JON KNUT BERG

I det nye statsbudsjettet skriver regjeringen at miljøtiltak innen veisektoren vil bli «betydelig oppprioritert i årene framover.» Men bare tre prosent av de som blir plaget av støy fra veitrafikken på riksveinettet vil få det bedre neste år.

Ifølge Vegdirektoratets tall plages rundt 100 000 mennesker av støy langs riksveier med mer enn 3000 biler daglig. SD mener at antall perso-

ner som vil ikke lenger vil plages av støy ved utgangen av neste år, er 2900, det vil si tre prosent av alle støyplagede.

I hele landet er det ca. én million mennesker som er plaget av veistøy, ifølge SFT.

I Samferdselsdepartementets budsjett framgår det for øvrig at bygging av støy-skjermer i stor grad har vært mislykket. De er dyre å vedlikeholde, de skjemmer omgivelsene og på toppen av alt har de svært liten effekt på støyplagen innendørs. Departementet konkluderer med at støy-skjermer stort sett må

avløses av fasadeisolering i framtiden. Ellers satses det på veiomlegging for å få ned antall støyplagede.

Ifølge Vegdirektoratet plages rundt 40 000 mennesker av for mye luftforurensning langs riksveinettet med mer enn 3000 biler daglig. Som følge av miljøtiltak neste år, vil dette tallet reduseres med 1600, eller fire prosent av de som er plaget av forurensning. I hele Norge er 660 000 mennesker som plaget av luftforurensning over grenseverdiene fra biltrafikk, ifølge SFT.

Årets budsjettaper: jernbanen

I forslaget til nytt statsbudsjett bråsnur regjeringen i synet på jernbaneinvesteringer. Den kutter drastisk i forhold til jernbaneplanen som et samlet Stortinget vedtok i vår. For eksempel er forslaget til investeringer til helt nye prosjekter i 1994 bare 0,1 prosent av det Stortinget vedtok for perioden 1994 til 1997.

JON KNUT BERG

Strekningen Dilling – Råde er et eksempel som viser den himmelvide forskjellen mellom stortingsvedtaket i vår og forslaget til det nye statsbudsjettet. I vår foreslo regjeringen og Stortinget at denne strekningen på Østfoldbanen skulle få 380 millioner kroner i perioden 1994 til 1997. Parallellt er ferdig planlagt. Første spadetak kan tas i løpet av neste år, ifølge sjefsinspektør Gunnar Markussen i NSB. Men forslaget i statsbudsjettet er på fattige én million kroner.

Forslaget til investeringer i jernbanen for 1994 er på 775 millioner kroner. Det er 50 prosent mindre enn det NSBs styre foreslo. Det er under ti prosent av Stortingets forslag til jernbaneinvesteringer i perioden 1994 til 1997. Og det er 11 prosent mindre enn i år.

Da Stortinget behandlet jernbaneplanen i vår, ble det foreslått en ekstraordinær investeringssatsing på fem milliarder kroner. Disse investeringene ble gjort avhengig av milliardkutt i overføringer til andre sektorer. I år og neste år vil regjeringen kutte fire milliarder kroner i overføringer. Men likevel opplever altså jernbanen en tilbakegang i investeringene.

På spørsmål fra N&M Bulletin om dette paradokset, sa statssekretær Svein Harald Øygard i Finansdepartementet under budsjettpresentasjonen at «vi kunne ha ønsket oss mer». Men han viste til at staten går inn med 2,5 milliarder kroner i gjeldssanering, og at det bevilges 350 millioner kroner til NSB Gardermoen. Inkludert disse postene, er de samlede overføringene til

jernbanen neste år 40 prosent større enn årets.

Neppe fordel

Nå spørs det imidlertid om den store gjeldssaneringen vil få utslag i mer togtilbud fra NSBs side. Riktignok vil NSB få redusert renteutgiftene med 200 millioner årlig som følge av gjeldssaneringen. Men Gunnar Markussen i NSB mener at disse pengene i stor grad vil spises opp i og med at NSB nå må betale kostnader som Samferdselsdepartementet tidligere dekket. Det gjelder utgifter til NSBs fellestjenester, som konsernadministrasjon, togledelse og sikkerhetskontor.

På den annen side har NSB fått gjennomslag for at det skal være normal fortjeneste på offentlig kjøp av togjenester. Dette, sammen med gjeldssaneringen, vil føre til at NSBs resultat vil bli noe bedre i årene framover enn tidligere. For eksempel vil selskapet kunne vise til pluss i regnskapet for nærtrafikken i Oslo-området.

Tar fra fjerntogene

Forslaget til trafikkdelen i

NSB er omtrent som NSB-styret foreslo. Men det er altså innen investeringene i kjøreveien at kuttene kommer.

Regjeringen prioriterer investeringer til prosjekter som allerede er igangsatt. Dette gjelder utelukkende prosjekter på Østlandet. Det er på Østfoldbanen (Ski – Sandbukta), Drammensbanen (Brakerøya – Drammen) og Vestfoldbanen. Utenom dette, bevilges bare ti millioner til nye prosjekter. Det gjelder planleggingsmidler til Østfoldbanen, Drammensbanen og Bergensbanen. Til sammenligning foreslo Stortinget å bevilge 6,7 milliarder kroner til nye prosjekter i perioden 1994 til 1997. Regjeringens forslag utgjør dermed bare 0,1 prosent av Stortingets vedtak! De fleste av de nye prosjektene i Stortingets vedtak gjaldt Bergensbanen, Østfoldbanen og Vestfoldbanen.

Gunnar Markussen i NSB sier at disse nye prosjektene kunne blitt satt i gang neste år, hvis NSB hadde fått mer investeringsmidler: Moss – Dilling, Dilling – Råde, Skøyen Stasjon, Tunga – Finse og Kongsvingerbanen.

Mindre til vei

Veinvesteringene blir åtte prosent lavere i 1994 enn i år, ifølge forslaget til nytt statsbudsjett. Men fortsatt bevilges det så mye som 4,3 milliarder kroner til nye veier. Det er seks ganger mer enn jernbanen får. For øvrig er det en svak økning i bevilgningene til gang- og sykkelveier og til kollektivtrafikk.

Mindre til AF

Forskningsprosjektet Alternativ Framtid (AF) må klare seg med mindre penger neste år, hvis regjeringens forslag til budsjett blir vedtatt. Regjeringen kutter én av fem millioner til prosjektet. Årsak: «Reduksjonen (...) er i samsvar med dei reduserte grunnløyvingane til andre institusjonar, og prosjektet bør derfor søkje anna ekstern finansiering.» Dette skjer på tross av at det i samme kapittel står at «miljøforskning er peika ut som eit prioritert område.»

Stadig flere skogsveier

I fjor ble det bygd nesten 3500 kilometer traktor- og skogsbilveier i Norge, går det fram av Landbruksdepartementets (LD) budsjettfor-slag. Det ble investert 323 millioner kroner i skogsveier, hvorav 89 millioner var tilskudd fra staten. LD ønsker å holde skogsveibyggingen på et høyt nivå.

RAGNHILD SVED

På grunn av orkanen på Nordvestlandet og i Trøndelag vinteren 1992 ble det gitt tilleggsbevilgninger til veibygging, slik at vindfall kunne tas ut. Det ble derfor bygd flere veier i fjor enn det man hadde regnet med. Men veibyggingen bør fortsatt holdes på «et rimelig høyt nivå», mener LD, og foreslår 40 millioner kroner i tilskudd neste år. Da regner departementet med at det blir bygd 2500 km skogsveier, til totalt 250 millioner kroner.

– Skogsveiene bringer virksomhet inn i stadig nye områder, og kan ha stor betydning for arter og økosystemer som trenger stabilitet. Generelt regner vi tekniske inngrep i naturrområder som like skadelig som forurensning, sier Erik Stabell i Direktoratet for naturforvaltning (DN).

Ifølge plan- og bygningslovens bestemmelser skal planer om skogsveier som medfører masseuttak og fyllinger meldes til bygningsmyndighetene i kommunen. Hvis området er regulert som såkalt LNF-område, dvs. til landbruk-, naturvern- eller friluftsmål, kan ikke kommunen stoppe veien, men den kan for eksempel foreslå annen plassering.

– Landbruksdepartementet mener det ikke skal være meldeplikt for skogsveier, men vi holder på vår tolkning, sier byråsjef Ingrid Hageler i Kommunaldepartementet.

Takk for støtten!

Oslo grafiske as
Fra ide til ferdig trykk

Tlf. 22 17 34 24
Fax. 22 17 25 19

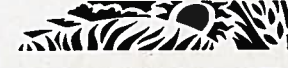
NORTON AS
SIKA Arendal Smelteverk EYDEHAVN
NORTON Lillesand LILLESAND

Odda Smelteverk

NORSK
LOKOMOTIVMANNSFORBUND

NORGES **BONDELAG**

Meld deg inn i
Norges
Naturvernforbund!
Tlf: 22 71 55 20

NORGRO

VARMETEMA AS

Uegnet genteknologi

Høyteknologiske løsninger betinger at brukerne som skal benytte løsningene har et like høyt teknologisk nivå. En internasjonal konferanse om genteknologi konkluderte nylig med at virkeligheten er annerledes. De fleste jordbrukere i verden lever langt fra laboratoriene.

KAREN JOHANNE BAALSRUD

Flere mennesker, forørkning og saltinvasjon fra sjøen i grunnvannet. Hvordan skal vi skaffe mat nok til alle? Noen tillegger genteknologene et stort ansvar med å flytte grenser for matproduksjon. Men mange advarer mot slike løsninger.

En konferanse i Sverige samlet nylig miljø- og bistandsorganisasjoner i Norden og representanter for «bærekraftig landbruk»-bevegelser i Asia og Afrika. U-landsrepresentantene sa et klart og tydelig NEI TAKK til patenterte mirakelsorter av ris og mais.

Monokulturer er vanskeligere å vedlikeholde i varmere land, der alle kornslagene har ville slektninger i omgivelsene. Det foregår en stadig utveksling av gener med disse, og eventuelle tilførte gener –

for eksempel resistens mot sykdom – vil ofte «bli borte» ganske fort.

Om Vestens genteknologer i u-hjelpens navn vil overrekke sykdomsresistente kornslag til småbønder i den tredje verden, ville denne resistensen trolig forsvinne igjen i løpet av et par år på grunn av seleksjonspresset.

Troen på at genteknologien skal kunne bidra vesentlig til å fø verden er troen på den grønne revolusjon om igjen. Med den grønne revolusjonen kom «mirakelsorter» som ved hjelp av kunstgjødsel ga større avlinger. Etter et par år kom store sykdomsutbrudd. Nye mirakelsorter ble utviklet – og nye sykdommer igjen.

Plantegenetiker Stig Blixt fra Nordisk Genbank minnet om at moderne kornslag i Norden faktisk ikke yter mer enn sortene vi hadde for hundre år siden, hvis de ikke

får de høye gjødselsmengdene de er utviklet til å tåle. Enkelt sagt får du ikke mer ut enn du putter inn.

Skal så planteforedlere i den tredje verden ta modell av vårt industrijordbruk, som har skaffet oss store avlinger, men samtidig også utarming av jordsmonnet, erosjon og forørkning – eller finnes det en annen vei der man beholder mangfoldet i den tredje verdens åkre?

Nederlenderen Henk Hol blink fra nettverksorganisasjonen GRAIN (Genetic Resource Action International) pekte på at ideen om å ta vare på mangfoldet gjennom genbanker nå er egnet for museum selv. Det er gjennom bruk i alle verdens krokar og hjørner vi tar vare på lokaltilpasset mangfold utviklet gjennom tusener av år, mener Hobblink.

Amoco ville dumpe atomavfall

Oljeselskapet Amoco foreslo å dumpe 640 tonn lavradioaktivt avfall i havet etter et boreuhell. Myndighetene sa tvert nei til forslaget, som var i strid med den internasjonale avtalen om dumping av avfall, London-konvensjonen.

OLE P. PEDERSEN

De siste fem årene har oljeselskaper brukt en radioaktiv isotop til hjelp ved prøveboring. I slutten av september boret Amoco isotopen i stykker, slik at slammet i borehullet, beregnet til 640 tonn, ble radioaktivt.

Slammet inneholder 75 gigabequerel av Cesium-XXX, og ble dermed klassifisert som lavradioaktivt. I følge London-konvensjonen er det forbudt å dumpe radioaktivt avfall.

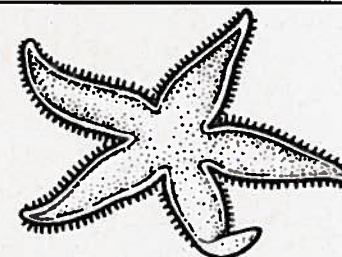
Et av Amocos forslag til løsning var å dumpe slammet i havet. Forslaget ble oversendt Statens Strålevern, Sta-

tens Forurensningstilsyn og Miljøverndepartementet i forrige uke. Myndighetene aksepterte ikke Amocos ønske, og ga beskjed om at slammet skulle deponeres 2000 meter

under havbunnen. Amoco har fulgt SFTs pålegg, som medfører at oljeselskapet kan fortsette å lete etter olje i det samme hullet, ved bruk av sideboring (side drilling).

SPARE
BANKEN
NORD-NORGE

Norsk Skipsfart støtter Naturvern(forbundet)

Sjöstjerner, Asteroidea, klasse av pigghuder som har flat, stjerneformet eller femkantet kropp med sugeføtter på undersiden av armene. Munnen sitter midt på undersiden og fører inn til en sekkformet mage. De fleste sjöstjerner er rovdyr som lever av skjell, krabber og andre bunndyr. Noen av artene har så stor regenerasjonsevne at de kan danne en ny stjerne fra en enkelt arm. I norske farvann finnes ca. 40 av ca. 2000 arter.

Sjöstjerner, sjøpinnsvin og kråkebolter tar pulsen på havmiljøet ved å fungere som et slags miljøtermometer. Der de finnes er det sunne omgivelser.

Vi som har vårt virke i tilknytning til havet forstår hvor viktig det er å ta vare på det miljøet som er grobunn for alt liv.

 NORGES REDERIFORBUND

Postboks 1452 Vika, 0116 Oslo.
Telefon: 22 41 60 80. Telefax: 22 41 50 21.

Scandi Line
SANDFJORD STROMSTAD
Tollbugata 5, 3210 Sandefjord
Tlf. 33 46 08 00. Fax 33 46 25 08

BERGEN
HULL CLUB
BERGENS SKIPSASSURANSEFORENING

SEATRANS

BRATTLI SHIPPING
OWNERS - SHIPMANAGERS - MARITIME SERVICE

Vi er på lag med eksport/importnæringen i Trøndelag og ellers i Norge, firma J.P. Strøm Shipping AS. Heleid trøndersk foretagende med sete i Trondheim og med solid erfaring innen transportnæringen. Tilbyr konkurransedyktige frakter og hurtig og sikker fremføring av gods til/ fra alle destinasjoner i vårt langstrakte land, kontinentet samt U.K. og ellers «world-wide».

Rederi, ukentlige regulære skipsruter til og fra kontinentet/U.K. – skipsmegling – befrakting – internasjonal transport og spedisjon – bilmegling – godsbilruter innen Skandinavia og til og fra kontinentale land – regulære kystseilinger nord/syd. – Disponerer ca 9000 kvm lagerplass sentralt i havneområdet for våre kunder – lokal distribusjon.

 J.P. STRØM SHIPPING AS
Pir 2 nr 10 – Postboks 2190 N-7001 Trondheim
Tlf. 73 52 45 60. Telefax 73 53 46 32/52 52 06 – Telex 55078

Anders Utkilens Rederi as

TSCHUDI & EITZEN AS

Shipowners Managers Insurance
Founded 1883

MOSVOLD SHIPPING AS
Vestre Strandgt. 12
P.O. Box 52
N-4601 Kristiansand S

Mosvold-Farsund
Vestergate 11
Postboks 111 N-431 Farsund, Norway
Tlf: 043-90 631 - Telefax: 043-91 631

BONA SHIPPING
Bona Shipping AS
Rådhusgaten 27
Postboks 470 Sentrum
0105 Oslo

HVISTENDAHL'S REDERI A/S
SHIPOWNERS

SKIBS-RESELSKAPET SVITTESEN
SCOTT-HANSEN REDERI A/S
A/S MORCO
TWEEDENHØI 11
TWEEDENHØI 11

Uglandgruppen
Skipsredere og operatører
4890 GRIMSTAD
Tel: 37 09 27 00 - Fax: 37 04 47 22 - Telefax: 21 642 Ugland n

Thor's Kemiske Fabrikker
Nobel Industrier

**THE TORVALD
KLAVENESS
GROUP**

ALLE TYPER REPARASJONSARBEIDER PÅ SKIP

FORLENGELSER - OMBYGGING

DOKK: L 180 M, B 36 M, D 6,1 M

*God krandedning med bla
2 stk kraner à 90 tonn til senter dokk*

TA KONTAKT MED

P.O. Box 115 Vågsbygd, 4802 Kristiansand S Norway.
Tel. (47) 38 08 82 00 Fax (47) 38 08 50 12

a company within the Swede Ship Group

Marine & Offshore

Vesta ranks as one of the world's leading marine insurance companies.
The worldwide activities of the company are operated from Bergen.
More than 2500 ocean going vessels are presently insured with Vesta.

The number and cost of casualties is increasing.
Older vessels and a lack of qualified crews present the international marine insurance industry with huge challenges.

As a leading marine insurance specialist Vesta will work towards increased safety for crew, vessels and the environment.

GÅRSDAGENS UTFORDRINGER - DAGENS LØSNINGER.

Gjennom flere generasjoner har vi i Fred. Olsen Lines fraktet gods til og fra Norge med vår linjefart i Nordsjøen. Samtidig vet vi at lang erfaring ikke nødvendigvis betyr fremskritt og høy kvalitet. På det området vil markedet ubønnhørlig skille klinten fra hveten.

Vi har fulgt og til tider ledet den maritime utvikling fra seil via dampfartøy og pallebåter til dagens industrielle RoRo fartøyer. På samme måten har vi vært en del av introduksjonen av pallehåndtering, containere og semitrailere.

Målet er å ligge en bølge foran i utviklingen av

moderne transportløsninger. Løsninger som skaper bedre konkurransekraft for våre kunder og vår egen virksomhet i et internasjonalt miljø som endres hurtigere enn noen gang.

Hvorvidt vi også i fremtiden vil lykkes avhenger av samspillet med våre kunder og utnyttelse av våre erfaringer ispedd en god porsjon kreativitet. Da vil vi også i fremtiden ha en sentral rolle i norsk transport.

Seilinger til og fra Oslo, Larvik, Fredrikstad, Kristiansand, Hamburg, Rotterdam, Zeebrugge, Felixstowe og Immingham.

Fred. Olsen Lines

ADRESSE: FRED OLSSENS GATE 2 0152 OSLO.
TLF. 22 34 10 00 - FAX: 22 33 63 65

NÅ GJELDER DET OZONLAGET !

Kuldebransjen tar Miljøansvar.

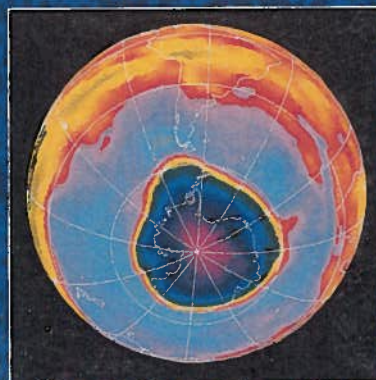
KELF er en landsomfattende forening av norske kuldeentreprenørbedrifter. Som medlem i vår forening forplikter bedriften seg til å opp-
tre ansvarlig og sette miljø, sikkerhet,
helse og kvalitet i første rekke.

Vi vil derfor anbefale våre medlemsbedrifter ved leveranser og vedlikehold av kuldeanlegg og varmepumper.

Kuldeentreprenørenes Landsforening
Boks 538, 1301 Sandvika

Medlem av Tekniske entreprenørers samarbeidsorgan (TESO)

BEVAR OZONLAGET!

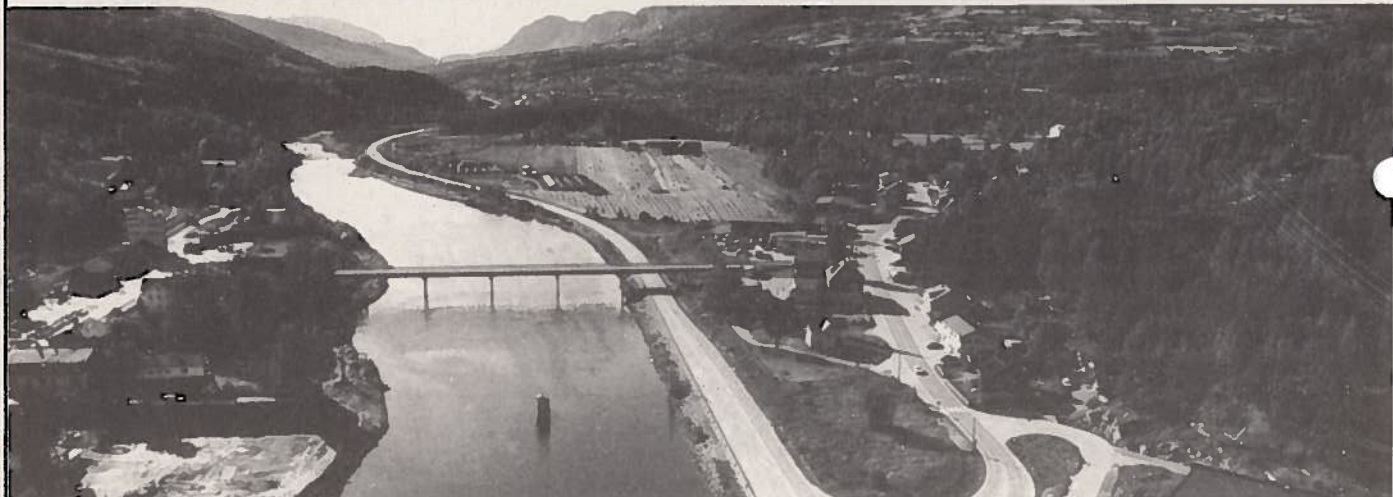
*Alle kommuner bør gjøre
som Stavanger kommune.
Inngå en avtale om gjenvinning
av KFK-gassene i isolasjonsskum
og kuldekrets fra kasserte
kjøle- og fryseskap.*

**NORSK
KJØLEINDUSTRI AS**

TEL: 51 80 17 10 Fax: 51 80 17 20

OGSÅ KRAFTUTBYGGERE ER NATURVENNER

Vi gjør mye for å lege sår:
landskapspleie, arondering, tilsåing av tipper, terskler, utsetting av settefisk m.m.

FHR

Foreningen til Hallingdalsvassdragets regulering
Boks 2481 Solli, 0202 Oslo 2
Tlf. 22 43 50 50